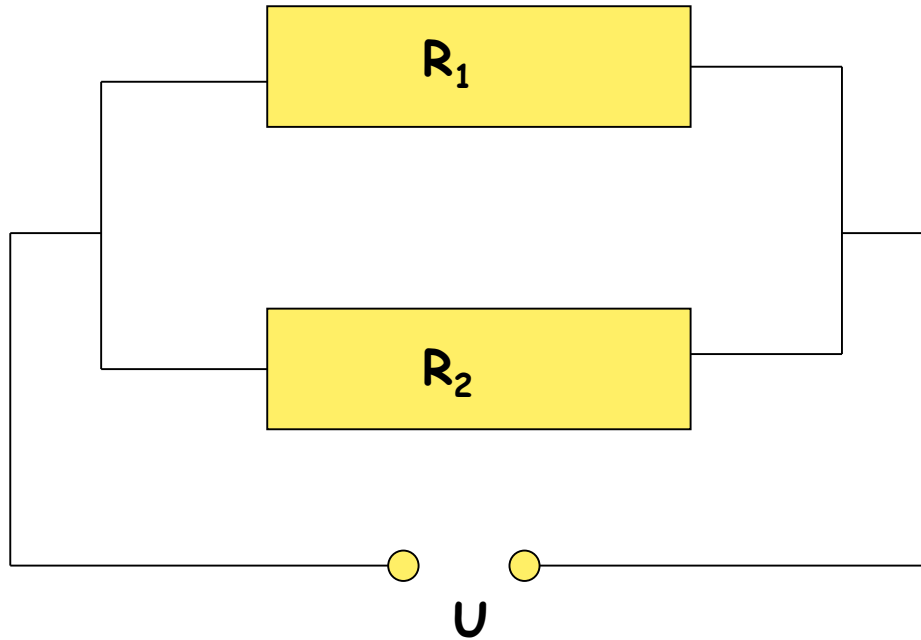

VZPOREDNA VEZAVA UPORNIKOV

$$U = U_1 = U_2$$

$$I = I_1 + I_2$$

Nadomestni ali skupni upor izračunamo po formuli:

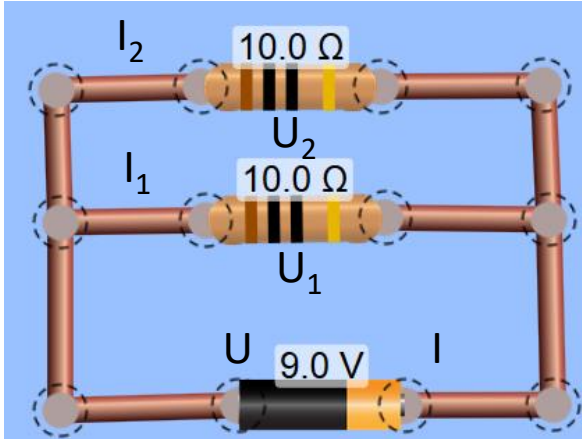
$$\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2}$$

Za vzporedno vezana upornika velja, da se tok v razvejišču razdeli tako, da je razmerje tokov skozi posamezen upornik obratno razmerju njunih uporov:

$$I_1 : I_2 = R_2 : R_1$$

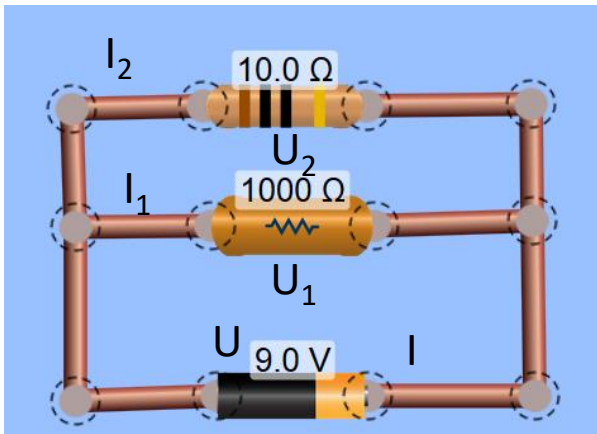
Z uporabo virtualnega laboratorija: https://phet.colorado.edu/sims/html/circuit-construction-kit-dc-virtual-lab/latest/circuit-construction-kit-dc-virtual-lab_sl.html izmeri napetost vira, tok, ki ga poganja vir, tok skozi upornika in napetost na upornikih.

1. Dva upornika za $10\ \Omega$ zveži vzporedno z galvanskim členom z napetostjo $9\ \text{V}$. Izmeri tok in napetost ter podatke vpiši v tabeli.

I (A)	I_1 (A)	I_2 (A)
U (V)	U_1 (V)	U_2 (V)

2. Dva upornika ($1000\ \Omega$ in $10\ \Omega$) zveži vzporedno z galvanskim členom z napetostjo $9\ \text{V}$. Izmeri tok in napetost ter podatke vpiši v tabeli.

I (A)	I_1 (A)	I_2 (A)
U (V)	U_1 (V)	U_2 (V)

Računsko reševanje nalog:

1. Dva upornika za $10\ \Omega$ sta vezana vzporedno z galvanskim členom z napetostjo 9 V . Izračunaj nadomestni (skupni) upor, tok, ki ga poganja vir napetosti, tok skozi posamezna upornika in napetost na upornikih.

Podatki:

$$R_1 = 10\ \Omega$$

$$R_2 = 10\ \Omega$$

$$\underline{U = 9\text{ V}}$$

Skupni ali nadomestni upor:

$$\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} = \frac{1}{10\ \Omega} + \frac{1}{10\ \Omega} = \frac{2}{10\ \Omega} = \frac{1}{5\ \Omega} \rightarrow R = 5\ \Omega$$

$$\text{Tok, ki ga poganja baterija: } I = \frac{U}{R} = \frac{9\text{ V}}{5\ \Omega} = 1,8\text{ A}$$

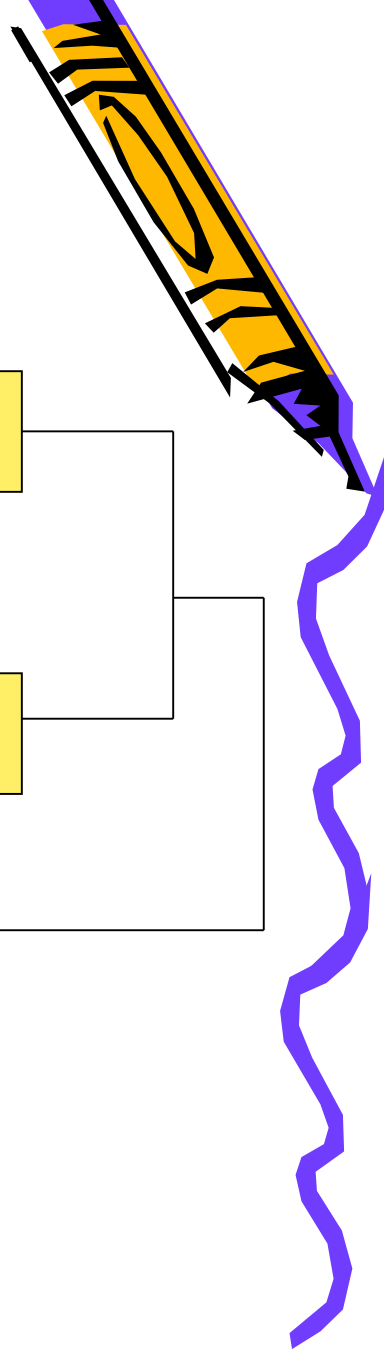
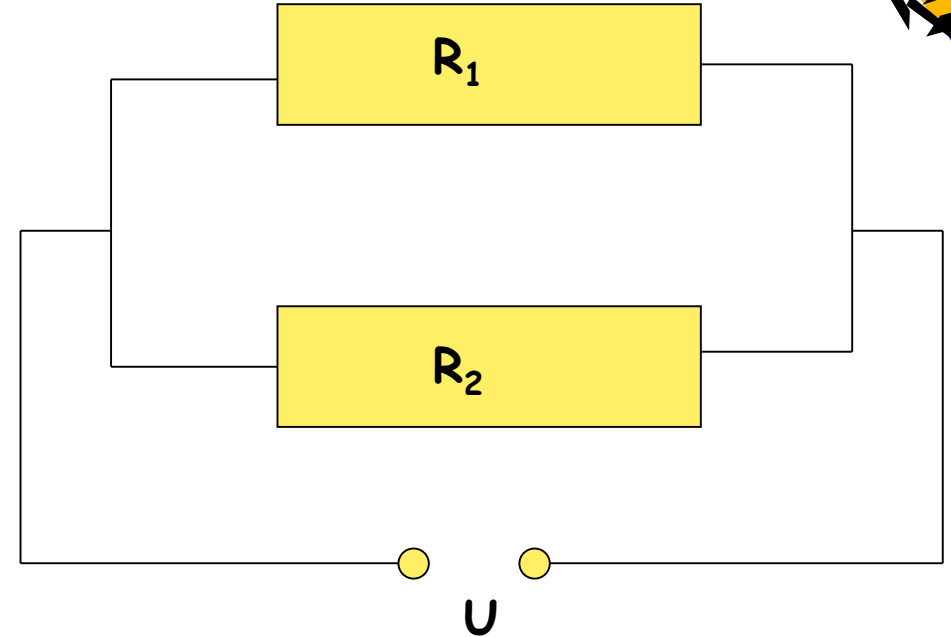
Napetost je pri vzporedni vezavi enaka na vseh upornikih:

$$U = U_1 = U_2 = 9\text{ V}$$

$$\text{Tok skozi prvi upornik: } I_1 = \frac{U_1}{R_1} = \frac{9\text{ V}}{10\ \Omega} = 0,9\text{ A}$$

$$\text{Tok skozi drugi upornik: } I_2 = \frac{U_2}{R_2} = \frac{9\text{ V}}{10\ \Omega} = 0,9\text{ A}$$

Ker sta bila upornika enak, se je tok I razdelil na dva enaka dela.

2. Dva upornika (1000Ω in 10Ω) sta vezana vzporedno z galvanskim členom z napetostjo 9 V . Izračunaj nadomestni (skupni) upor, tok, ki ga poganja vir napetosti, tok skozi posamezna upornika in napetost na upornikih.

Podatki:

$$R_1 = 1000 \Omega$$

$$R_2 = 10 \Omega$$

$$U = 9 \text{ V}$$

Skupni ali nadomestni upor:

$$\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} = \frac{1}{1000 \Omega} + \frac{1}{10 \Omega} = \frac{101}{1000 \Omega} \rightarrow R = 9,9 \Omega$$

$$\text{Tok, ki ga poganja baterija: } I = \frac{U}{R} = \frac{9 \text{ V}}{9,9 \Omega} = 0,909 \text{ A}$$

Napetost je pri vzporedni vezavi enaka na vseh upornikih:

$$U = U_1 = U_2 = 9 \text{ V}$$

$$\text{Tok skozi prvi upornik: } I_1 = \frac{U_1}{R_1} = \frac{9 \text{ V}}{1000 \Omega} = 0,009 \text{ A}$$

$$\text{Tok skozi drugi upornik: } I_2 = \frac{U_2}{R_2} = \frac{9 \text{ V}}{10 \Omega} = 0,9 \text{ A}$$

Vidimo, da velja, da je vsota tokov skozi upornika enaka toku, ki ga poganja baterija.

